

Un vis febril.

NEW YORK JOURNAL OF BOOKS

*Ușor de citit,
imposibil de uitat.*

THE PAVLOVIC TODAY

ACUMULARE

Traducere de Iulia Gorzo

**DAVID
DUCHOVNY**

Lacul era motivul pentru care Ridley cumpărase apartamentul cu unsprezece ani în urmă. Avea vedere spre apă – ceva tare greu de găsit la New York. Coccoțat deasupra Central Park, nefiind silit să suporte vânturile dinspre râu și inaccesibilitatea transportului în comun din East End sau West End, Ridley privea în voie de la fereastra mare a livingului său aflată sus, deasupra asfaltului, la etajul douăzeci, la copacii legănători și la ovalul apei, iar dacă strângea din ochi până când Fifth Avenue, care era chiar vizavi, ieșea din câmpul său vizual, putea plana ca un zeu local peste un lac mare de undeva din New England. Putea să se creadă Thoreau sau Emerson, rumegând gânduri despre evadare și independență în căsuța lui din cer. Trăia acea fantezie specific americană de a se lepăda de lume, influențând-o în același

timp, ca și cum ar fi proiectat o casă în care n-avea nici cea mai vagă intenție de a se muta vreodată.

Lui Ridley îi plăcea atât de mult vederea spre apă, încât adunase în telefon o colecție de fotografii realizate în secvență, cu titlul „Res: 365“. Era mândru de jocul de cuvinte triplu cu „res“ – atât termenul latinesc pentru „lucru“, cât și o abreviere acceptabilă pentru „rezervor“ și „rezoluție“. Pentru că respectivele fotografii spuneau ceva despre lac și erau și un fel de hotărâre. Erau modul lui de a comunica ceva lumii, încercarea lui de a spune ceva cu ochii. Aveau să fie moștenirea sa. Avusese o carieră pe Wall Street destul de reușită, discretă, iar în 2009, când se parașutase pe tușă cu conturile pline, era încă mult prea tânăr ca să iasă la pensie. Se tot bătuse toba aiurea că firma sa, și prin extensie poate că și el, avea să fie arătată cu degetul, împreună cu altele ca ea, pentru lăcomia și delictele financiare tipic americane care năruiseră lumea. Vreo doi, trei ani fusese la mare modă căutarea vinovaților, dar acea febră, vânătoarea de vrăjitoare, goana după cabala băieților răi din illuminati care acordaseră credite subprime trecuse odată cu amnezia care cuprinde societatea după revenirea la normalitate și la o economie care duduie – după ceea ce lui i

se păruse o simplă fluturare a mâinii invizibile a lui Adam Smith*.

În plus, el nu fusese un pește mare. Și nici n-avea de gând să fie țap ispășitor. Nici somitate, nici nulitate, prefera siguranța poziției de mijloc. Se descurcase binișor, dar niciodată nu riscase până la capăt. Se mulțumise să rămână an de an pe culoarul lui, la pragul de jos al sumelor cu șase cifre; pusese ban pe ban și-și întreținuse familia fără probleme. Douăzeci și cinci de ani de muncă de-la-nouă-la-cinci, de luat metroul spre și dinspre biroul său din sudul Manhattanului, și de veri pe Fire Island nu erau nicicum un motiv de rușine, dar bănuia că nu e chiar făcut pentru o slujbă pe bani cinstiți.

Acum însă, când oamenii aveau să se uite la fotografiile lui în secvență, aveau să-i înțeleagă profunzimea. Era, într-un fel, un artist. Aveau să vadă și ei ceea ce vedea el, unghiul și momentul, ceea ce considerase el că merită încadrat și păstrat. Așa cum își închipuia că fac cei mai tineri pe Facebook – *după postările mele ai să mă cunoști*.

* Mâna invizibilă – concept economic și de filozofie socială formulat de Adam Smith conform căruia indivizii ar stimula indirect economia, urmându-și propriile interese.

Când fereastra era deschisă, în pervaz apărea un șanțuleț în care intra un iPhone pe orizontală, un fel de suport improvizat. În fiecare zi a anului care trecuse, fără excepție, înainte de a merge la culcare, Ridley așeza telefonul spre lac. De dimineață, recupera aparatul și urmărea minunea în secvență (un cadru la treizeci de secunde), jocul luminii și al întunericului, schimbarea neschimbată, luminile intermitente ale ambulanțelor ca niște licurici și artificiile firave ale culorilor roșu și verde de la semafoare, neclintirea tăcută a orașului adormit, totul într-un ritm accelerat (o noapte întreagă zburând în doar câteva minute), apoi răsăritul în East Side.

Orașul era rănit, era în genunchi. Pentru că... pandemie, cum auzise că vorbesc puștii. Chiar că trebuia să strângă tare din ochi dacă nu voia să vadă corturile mari care se înălțau în partea estică a parcului pentru a intercepta contagiunea revărsată din spitale – ca spitalele mobile din vreme de război. Auzise un zvon că acele structuri ad-hoc ar fi fost morgi, corturi în care cadavrele erau ținute la rece până când se dumireau cum să scape definitiv de ele. Cum spunea maică-sa, „Morga e plină de optimiști“.

Ridley se considera un fotograf de război ca Mathew Brady*. El nu era esențial și nu era nevoit să muncească. Putea să-și comande mâncare acasă o veșnicie fără să ajungă la sapă de lemn, sprijinind restaurantele locale în dificultate cu bacșișuri scandaloase, ca un donator anonim. Virusul era pretutindeni și nicăieri. Dar nu putea pluti până la fereastra lui. Deocamdată, virusul nu putea zbura așa departe de unul singur. Circulau zvonuri despre mutații, despre un virus mai inteligent, educat în urma interacțiunilor cu oamenii, ba chiar despre o tulpină folosită ca armă, dar Ridley nu credea în astfel de rahaturi de pe internet. Nu credea în conspirații. Știa din experiență, din meseria lui, că deși lăcomia omenească e un principiu organizator și distructiv, nu e o conspirație.

El credea în natură, știință și istorie. Și, deși moartea plutea în aer, avea să-și păstreze curajul și calmul. Omenirea mai trecuse prin acest tip de suferință; era doar un ciclu. Într-adevăr, era un virus grav, dar nu unul special sau fără precedent, cum nu vom fi nici noi după ce-i vom supraviețui, chibzuia el, punând totul în balanță. Istoria era plină de cicatricile unor

* Mathew Brady (1823–1896), fotograf american celebru pentru imaginile surprinse în timpul Războiului Civil.

așa-zise precedente fără precedent. Cum era foarte citit pentru un veteran de pe Wall Street și colecționa pe cont propriu mistere urbane, știa că înainte să devină parc și un cadru pentru nenumărate scene blurate de filme romantice, Central Park fusese un cimitir nemarcat pentru sclavi și nevoiași, un fel de groapă comună pentru cei fără drepturi. Probabil că pe-acolo umblau fantome care nu-și găsiseră liniștea, își închipuia el, și energie care putea fi surprinsă cu un telefon. Suflete neîmpăcate de afro-americieni, bărbați și femei, care nu fuseseră comemorați sau despăgubiți așa cum s-ar fi convenit. Deși era un om rațional, spera întrucâtva ca obiectivul său să surprindă asta, un fel de ectoplasmă istorică revizionistă în ceața sinistră a lacului.

Deși suferind, orașul era unit în acele zile într-o frăție a victimizării, așa cum nu mai fusese de la atentatele din 11 septembrie, era pornit împotriva unui dușman comun într-un fel mai presus de diferențe și identități. Îi plăcea solidaritatea asta obidită. El nu prea participa direct la ea, nu ieșea mai deloc, dar se posta mândru la fereastră în fiecare seară la ora șapte, ca să aplaude, să strige și să zăngănească oale pentru cei din prima linie. În unele zile, acel spirit de comuniune îi smulgea un mic suspin, pentru că era

foarte emoționant să fii recunoscător și să iei parte la ceva în acele vremuri de izolare. Un bătrân de peste drum ieșea pe terasă și sufla într-un mic corn sau goarnă. Deși Ridley știa să fluiera strident, ca după taxi, cu cele două degete mici de la mâini sub buza de jos, invidia acea goarnă șmecheră – „goarnă de război“, cum îi venea să-i spună din cine știe ce motiv. Din cuiburile lor de vultur, cei doi bărbați se întreceau deci în a face gălăgie pentru cei de pe străzi, lucrătorii esențiali, în a-și manifesta cât mai ostentativ recunoștința.

Ajunsesese deja la două sute cincizeci din seria lui de trei sute șazeci și cinci de fotografii zilnice pe care spera să le vândă unui muzeu, sau unei galerii, sau pur și simplu să le arate lumii pe un site sau pe un canal de YouTube. Pentru el, fotografiile aveau un înțeles. Așa cum arta are un înțeles. El nu era artist, dar asta să însemne că nu putea face artă? Se întreba dacă ar fi trebuit să știe mai multe despre ceea ce făcea – de pildă, era necesar să știe ce spune sau era suficient să fie convins că spune *ceva*? Da, era suficient. Virusul îl făcuse să-și dorească să spună ceva; virusul vorbea prin el ca un ventriloc.

Dacă-l întreba cineva? Era vorba despre perseverență și recuperare, despre forța New Yorkului și

fraternitatea universală, despre speranța și rezistența mereu pe val – tâmpenii grandioase, de lux, despre care oamenii bat câmpii cu voluptate. Despre mărturie pur și simplu. Despre revelație prin repetiție și plictiseală, despre recuperarea adevărului vital și clișee răsuflate: *taie lemne, adu apă/oprește-te să miroși florile/dacă ai văzut un răsărit, încă n-ai văzut nimic*. Despre a privi atâta timp un lucru, că în sfârșit ajungi să vezi prin el – ca iluziile foto holografice cu Iisus păstorul, ai cărui ochi te urmăresc pe tine, oaia, când te miști –, doar că fără iluzie și fără Iisus. Aha, te-ai crezut privitorul, dar de la bun început ai fost privitul. Era vorba despre *tine*. Era dincolo de modestie. Era un manifest de zece mii de ore. Un fel de *zeitgeist*. Poate că avea să-i găsească o denumire aluzivă, lipsită de sens și incontestabilă, ca „pointilism temporal“, sau una șic, vag derivativă și pretențioasă doar atât cât trebuie, precum „Ceasul de buzunar al lui Seurat“. Dar avea să păstreze pentru el, cu discreție, aproape toate aceste lucruri – arta înseamnă să știi când să-ți ții gura și ce să omiți. Putea să arunce mici aluzii de sfinx cu picătura și să-i lase pe ceilalți să completeze ce lipsește, apoi să se împăuneze cu proiecțiile lor. Fiecare avea să vină cu propria semnificație și valoare și să-l umfle

ca pe un balon imens. Asta-i partea amuzantă a jocului artei.

În acea dimineață se trezise cu un junghi familiar într-o parte a corpului, dorul de fiica lui, Coral. N-o mai văzuse în carne și oase de-atâta amar de timp. Ea se temea să nu-l *omoare*. Amândoi se temeau să nu se omoare *unul pe altul*. El spusese primul, cu multe luni în urmă, că nu vrea să-și vadă nepoții cât virusul face încă ravagii, pentru că nu te puteai baza pe ei că se spală pe mâini așa cum trebuie, că nu se scobesc în nas fără să-și dea seama și așa mai departe. Spusese ceva de genul *ai dracului nepoți, n-o să-i lase să-l omoare*. Poate că formulase prea urât sau poate, ceea ce era mai plauzibil, reieșise în subtext că nepoții i se păreau obositori, solicitanți și în ultimă instanță plicticoși, ceea ce fiica lui dedusese și se simțise jignită de moarte. Nu era vorba doar despre copiii ei; ci despre toți copiii, asta ar fi vrut să-i spună. Nu fusese pregătit și poate că n-avea să fie niciodată pregătit să devină unul dintre acei bunici-Sisifi spectrali, cu brațe slăbănoage, îmbrăcați în ținute de sport gri de la New Balance, care se speteau împingând prin parc pentru a doua oară nu un bolovan, ci un cărucior, ca pe un cadru ortopedic. Îi plăceau copiii, chiar îi plăceau,

dar niciodată nu se simțise perfect în largul său în preajma lor, niciodată nu știuse cum să le vorbească, fusese incapabil să participe la măruntele lor pasiuni și glumițe, și bineînțeles că nimeni nu știa asta mai bine decât fiica lui. Se descurca ceva mai bine cam de când împlineau cincisprezece ani, când iubirea pe care știa c-o are înăuntru începea să curgă mai liber; avea pur și simplu nevoie de un timp de acomodare cu ei. Familia nu i se potrivea neapărat. Până și fratele lui își învățase liota de nepoți și nepoate să-i spună Unchiul Absent Nemotivat. Frate-su era un idiot haios.

Își aducea așa de clar aminte aniversarea de paisprezece ani a lui Coral, trebuie să fi fost pe 3 noiembrie 2001, în urmă cu aproape douăzeci de ani, *oau*, cum intraseră într-o discuție aprinsă despre Afganistan, nu mai ținea minte cine ce părere avusese, amândoi cu gurile pline de tort de morcovi. Dar ținea minte că-și spusese în sinea lui *frate, ce simpatică e*, de-acum e altă persoană cu totul, putem vorbi, putem *dialoga*. Nu mai are atâta nevoie de mine, e liberă și independentă; sunt liber. Și se îndrăgostise din nou de copilul lui, ca de la distanță – doar că în termenii ei, chiar și mai bine decât chestia aia necondiționată stil Hallmark.

Un thriller à la Hitchcock inspirat de viața în pandemie.

THE VILLAGE VOICE

Atunci când obsesiile citadine și singurătatea apăsătoare își dau mâna, un newyorkez constată că mișcărilor îi sunt urmărite. În acest joc periculos de-a viața și de-a moartea, descoperim ce înseamnă izolarea extremă și care sunt consecințele unei pandemii, totul într-o frescă proaspătă a lumii în care trăim.

David Duchovny scrie un roman cât o respirație, un thriller camusian în care personajul principal își caută sensul, însă mintea începe să îi joace feste. Pe măsură ce misterul se adâncește, asistăm la o călătorie spre sine în care micile momente iluminate ascund adevărate capcane.

byblos

curteaveche.ro

ISBN 978-606-44-1438-0

9 786064 414380